

**Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

ZITTING 1984-1985

28 FEBRUARI 1985

WETSVOORSTEL

ertoe strekkende de uren voor filosofische,
lichamelijke en kunstopvoeding
van de leerlingen
uit het lestijdpakket
te lichten

(Ingediend door de heer Fedrigo)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De invoering van het lestijdenpakket in het basisonderwijs steunt op het beginsel van de gelijkberechtiging tussen de scholen en de gelijkheid onder de kinderen.

Nochtans is tegen die invoering heftig protest gerezien.

Ingevolge de budgettaire beslissingen, die voor Onderwijs nadelig uitvallen, de beperkende invloed van de nieuwe normen die uit de rationalisering voortvloeien, de verplichtingen welke de gemeenten in moeilijkheden worden opgelegd bij de bijzondere machten-besluiten nrs 110 en 145, en ten slotte de interpretatie van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 waarbij de katholieke scholen alle ruimte wordt gelaten om de godsdienstlessen aan de klastitularis toe te vertrouwen, zijn er immers ernstige scheeftrekkingen ten nadele van de officiële scholen en van de kinderen uit de industriebekkens en de grote stedelijke gemeenten aan het licht gekomen.

De vermindering van het aantal organiserbare lestijden heeft tot gevolg dat die kinderen, die voor het merendeel tot de arbeidende klasse behoren, voortaan worden ondergebracht in afdelingen met een grotere klasbezetting en met een beperkt volume van bijzondere lessen.

Het is nochtans geweten dat juist in die kringen die algemeen als « sociaal-cultureel misdeeld » worden bestempeld, het zakken op school zeer dramatische verhoudingen aanneemt. Het is eveneens geweten dat een klasbezetting van niet meer dan 20 leerlingen en de medewerking van bijzondere leermeesters een conditio sine qua non zijn om die toestand weg te werken.

**Chambre
des Représentants**

SESSION 1984-1985

28 FÉVRIER 1985

PROPOSITION DE LOI

visant à extraire
du système capital périodes
l'ensemble des heures nécessaires
à l'éducation philosophique, physique et artistique
des élèves

(Déposée par M. Fedrigo)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'instauration du système du capital périodes dans l'enseignement fondamental se réclame du principe de l'équité entre les écoles, de l'égalité entre les enfants.

On sait pourtant qu'il a suscité de vives protestations.

En effet, compte tenu des options budgétaires préjudiciales à l'Education nationale, compte tenu des incidences restrictives des nouvelles normes issues de la rationalisation, compte tenu des contraintes imposées aux communes en difficultés par les arrêtés de pouvoirs spéciaux n°s 110 et 145, compte tenu enfin de l'interprétation ministérielle de l'article 16 de l'arrêté royal du 30 août 1984 donnant latitude aux écoles catholiques de confier le cours de religion au titulaire de classe, de graves distorsions se sont fait jour au détriment des écoles officielles, des enfants des zones industrielles et des grosses communes urbaines.

La diminution du nombre de périodes organisables a pour conséquence que ces enfants, qui appartiennent très largement à la classe ouvrière, sont désormais regroupés dans des sections aux effectifs plus nombreux et disposant d'un volume réduit de cours spéciaux.

On sait pourtant que c'est dans ces milieux généralement qualifiés de « socio-culturellement défavorisés » que l'échec scolaire atteint les proportions les plus dramatiques. On sait aussi qu'un nombre d'élèves par classe ne dépassant pas 20 unités, ainsi que l'assistance de maîtres spéciaux, constituent des conditions *sine qua non* pour le résorber.

Bijgevolg moet het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 betreffende het lestijdenpakket worden beschouwd als een poging om de bevordering van de kansarmen te dwarsbomen en doet het afbreuk aan de democratisering van het onderwijs. Daarenboven werkt het de afschaffing van tal van banen in het openbaar onderwijs in de hand, brengt het er de kwaliteit van de pedagogische begeleiding in het gedrang en doet het de schoolstrijd weer oplaaien.

Aangezien de schoolgemeenschappen hun wijze van organisatie en bijgevolg de structuur van de werkgelegenheid binnen een beperkt aantal lesuren moeten bepalen, leiden de autonomie en de vrijheid van initiatief die de Regering hen wil verlenen, in de praktijk tot de verplichting om een absurde en verscheurende keuze te maken tussen onontbeerlijke en onafscheidelijke elementen van een democratische en degelijke opvoeding.

Om alle negatieve gevolgen van het voormelde koninklijk besluit weg te werken, stellen wij een fundamentele omvorming ervan voor, waarbij de uren die nodig zijn voor de filosofische, lichamelijke en kunstopvoeding, uit het lestijdenpakket worden gelicht. Een gelijkaardige maatregel zou overigens ook moeten worden genomen voor de lessen tweede taal waar die verplicht zijn.

Met een dergelijk initiatief wordt aan alle kinderen een degelijke opvoeding gewaarborgd zonder dat daarom het aantal leerlingen per klas hoeft te worden verhoogd.

Het zal mede ertoe bijdragen dat een van de schaduwzijden van ons onderwijsstelsel, met name het grote aantal mislukkingen op school, die onafscheidelijk verbonden zijn met de sociale ongelijkheid, doeltreffend wordt bestreden.

Tevens zullen statutaire betrekkingen tot stand komen.

Het zal er ook toe bijdragen dat de door het schoolpact voorgeschreven voorwaarden voor de vrije keuze in een organiek kader worden hersteld.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

In artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 30 augustus 1984 houdende organisatie van het gewoon kleuter- en lager onderwijs op basis van een lestijdenpakket, worden de woorden « van bijzondere leermeesters lichamelijke opvoeding » weggelaten.

Art. 2

In hetzelfde artikel 3, § 2, worden op de vijfde regel, na de woorden « van vreemde nationaliteit » de woorden « de lestijden voor lichamelijke opvoeding, kunst- en muziekopvoeding » ingevoegd.

Art. 3

In artikel 17 van hetzelfde koninklijk besluit wordt vóór § 1 een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidend als volgt :

« § 1. De lessen lichamelijke opvoeding en kunst- en muziekopvoeding worden georganiseerd en gesubsidieerd buiten het lestijdenpakket naar rata van elk twee lestijden per klas.

En conséquence, l'arrêté royal du 30 août 1984 relatif au capital périodes, en plus de concourir à la suppression de nombreux emplois dans l'enseignement public, en plus d'y compromettre aussi la qualité de l'encadrement pédagogique, en plus de rallumer la guerre scolaire, participe d'une orientation préjudiciable à la promotion des plus démunis et porte donc atteinte à la démocratisation des études.

Enfin, dans la mesure où les communautés éducatives doivent déterminer leur mode d'organisation et donc la structure de l'emploi à l'intérieur d'un volume horaire réduit, l'autonomie et la liberté d'initiative qu'entend leur conférer le Gouvernement font place, dans la pratique, à l'obligation de procéder à des choix absurdes et déchirants entre des éléments indispensables et indissociables d'une formation démocratique de qualité.

Pour remédier à toutes les incidences négatives de l'arrêté royal précité, nous en proposons une transformation fondamentale, consistant dans la mise hors du capital périodes de l'ensemble des heures nécessaires à l'éducation philosophique et artistique des enfants. Une mesure analogue devrait au demeurant être prise à l'égard des cours de seconde langue, là où ils sont obligatoires.

Une telle initiative permettra d'assurer à tous les enfants l'ensemble des composantes d'une formation de qualité, sans pour autant que soit augmenté le nombre d'élèves par classe.

Elle contribuera à lutter efficacement contre une des hontes de notre système éducatif, la gravité de l'échec scolaire, qui est inséparable des inégalités sociales.

Elle ouvrira à cette fin des emplois statutaires.

Elle aidera à rétablir, dans un cadre organique, les conditions du libre choix prévues par le pacte scolaire.

D. FEDRIGO

PROPOSITION DE LOI

Article 1

Dans l'article 3, § 1er, de l'arrêté royal du 30 août 1984 portant organisation de l'enseignement maternel et primaire ordinaire sur base d'un capital périodes, les mots « des maîtres spéciaux d'éducation physique, » sont supprimés.

Art. 2

Au même article 3, § 2, après les mots « de nationalité étrangère » les mots « les périodes consacrées aux cours d'éducation physique, à la formation esthétique et musicale » sont insérés.

Art. 3

Dans l'article 17 du même arrêté, le paragraphe suivant est inséré avant le paragraphe 1er :

« § 1er. Les cours d'éducation physique et de formation esthétique et musicale sont organisés ou subventionnés hors du capital périodes à raison, chacun, de deux périodes par classe.

De lessen lichamelijke opvoeding worden verplicht gegeven door bijzondere leermeesters. »

Art. 4

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

7 januari 1985.

Les cours d'éducation physique sont obligatoirement assurés par un maître spécial. »

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

7 janvier 1985.

D. FEDRIGO
